

OPGAVE 1 (Vægtning 15 %)

Sæt kryds ved de korrekte svar/udsagn. Der kan være et eller flere korrekte svar/udsagn for hvert spørgsmål. Besvarelsen af spørgsmålet skal være helt korrekt, for at tælle med som rigtig besvarelse. F.eks. tæller et ud af to krævede krydser som forkert besvarelse.

OPGAVE 2 (overordnet vægtning 40%)

Institut for Menneskerettigheder har på vegne af en borger indbragt en klage over borgerens arbejdsplads til Ligebehandlingsnævnet.

Institut for Menneskerettigheder repræsenterer en blind kvinde (klager), som benytter førerhund på arbejdspladsen. Men som følge af omstrukturering og hensyn til andre ansatte med hundeallergi vælger ledelsen på arbejdspladsen at forbyde klager at benytte sin førerhund i løbet af arbejdsdagen. Ledelsen tilbyder en personlig assistent i stedet for.

Ifølge Institut for Menneskerettigheder har arbejdspladsen (indklagede) ikke i tilstrækkelig grad taget hensyn til borgerens synshandicap og har derved tilsidesat sin pligt til at tilpasse arbejdspladsen til ansatte med handicap.

Ligebehandlingsnævnet

Ligebehandlingsnævnet er et uafhængigt nævn, der behandler sager om forskelsbehandling på og uden for arbejdsmarkedet. Nævnet har til huse i Ankestyrelsen. De ni medlemmer af nævnet er jurister og advokater med særligt kendskab til de lovområder, nævnet behandler.

Sagsbehandlingen er skriftlig. Et klageskrift til Ligebehandlingsnævnet har mange lighedspunkter med en procedure i en almindelig hovedforhandling. Det vil sige en sammenfatning af sagens faktum og en gennemgang af de centrale anbringender med det formål at overbevise nævnets medlemmer om at følge Institut for Menneskerettigheders vurdering af sagen.

Som bilag 1 til opgaven er vedlagt et uddrag af klageskriftet.

1. Linje 14-99 udgør klageskriftets sagsfremstilling. Angiv med henvisning til konkrete linjenumre 1) to passager, der appellerer til pathos, og 2) to passager, der appellerer til ethos. (Svaret skal begrundes, vægtning 30 %)
2. Giv en karakteristik af sproget fra linje 19-26 med fokus på mundtlige- og skriftsproglige karakteristika. (Svaret skal begrundes, vægtning 25%).
3. I afsnittet "Retslige synspunkter" linje 101-165 argumenteres der for, at der er sket forskelsbehandling. Udvælg to argumenter i afsnittet og opstil de to argumenter i

Toulmins argumentmodel. Brug kun Toulmins faste elementer: påstand, belæg og hjemmel. (Vægtning 25%).

4. Giv på baggrund af dine besvarelser af spørgsmål 1-3 en vurdering (maks. 10 linjer) af klageskriftets retoriske hensigtsmæssighed. (Svaret skal begrundes, vægtning 20 %)

OPGAVE 3 (overordnet vægtning 45 %)

Jens Jensen og Poul Poulsen har været naboer i mange år og har gennem årene haft en række uoverensstemmelser. Senest har Poulsen uden at involvere Jensen fældet et træ på Jensens grund, fordi det skyggede for fru Poulsens solbadning.

Det var Jens Jensens søn, Jesper, der opdagede, at træet var fældet, da han passede hus for sin far, der var på et længere udlandsophold.

Jesper kendte til sin fars forhold til Poulsen og kontaktede derfor advokat Andersen, som i mange år har haft et venskab med Jens Jensen, og bad ham tage affære over for Poulsen. Det var ikke første gang, Andersen havde været involveret i naboskabets problemer, så han sendte straks et brev af 10. marts 2023 til Poulsen med følgende indhold:

"Jeg henvender mig til dig som advokat for Jens Jensen i anledning af, at du helt uberettiget og i strid med en række lovregler har fældet min klients træ. Det er ikke første gang, at du har opført dig sygeligt, og det ville måske være en god idé, at du underkastede dig behandling, så vi fremover kunne undgå lignende episoder.

Jeg skal derfor anmode dig om straks og inden 14 dage at betale 100.000 kr. til min klient i erstatning for det fældede træ."

1. Har advokat Andersen optrådt i overensstemmelse med reglerne om god advokatskik? (Svaret skal begrundes, vægtning 20 %)

Jesper Jensen sendte en kopi af advokat Andersens brev til sin far, som blev rasende over at høre om det fældede træ. Jens kontaktede advokat Andersen og bad ham "give den hele armen" over for Poulsen.

Advokat Andersen skrev på ny til Poulsen. Brevet, som var dateret den 22. marts 2023, indeholdt bl.a. følgende passus:

"Hvis du ikke betaler den krævede erstatning inden for fristen, vil jeg uden yderligere indgive politianmeldelse for din fældning af min klients træ og konkursbegæring mod dig."

Advokat Andersen havde efterhånden hidset sig meget op over Poulsens opførsel, og da han tilfældigt mødte Poulsen på gaden, truede Andersen med at fælde et af Poulsens træer, så Poulsen kunne "smage sin egen medicin".

Poulsen klagede til Advokatnævnet over indholdet af advokat Andersens brev af 22. marts 2023 og over Andersens trussel om at ville fælde et af Poulsens træer.

2. Har advokat Andersen ved sin adfærd overtrådt god advokatskik? (Svaret skal begrundes, vægtning 40 %)

Advokat Andersen indgav den 27. marts 2023 efter anmodning fra Jens Jensen stævning mod Poul Poulsen med krav om erstatning på 100.000 kr. for det træ, som Poulsen havde fældet. Advokat Andersen sendte samtidig kopi af stævningen til Poulsen. Byretten dømte i en efterfølgende dom Poulsen til at betale 50.000 kr. til Jensen med tillæg af sagsomkostninger 10.000 kr.

Da betalingsfristen i henhold til dommen var udløbet, sendte advokat Andersen en domsrykker til Poulsen med krav om opfyldelse af dommen i forhold til Jensen. Poulsen svarede, at han ikke ville betale, fordi han havde et krav mod Jensen på 50.000 kr. for en maskine, som Jensen efter domsafsigelsen havde overtaget fra Poulsen. Desuden anførte Poulsen, at han for at vise imødekommenhed allerede havde indbetalt 10.000 kr. til advokat Andersen med henvisning til fældningen af Jensens træ.

Jensen var tiltagende utilfreds med advokat Andersens manglende resultater. Jensen skiftede derfor advokat til advokat Thorsen, som Jensen bad om at gå videre med sagen.

Jensen mente ikke, at han skyldte noget for maskinen, som efter hans mening nok de 50.000 kr. værd, men Jensen var af den opfattelse, at maskinen var en foræring fra Poulsen. De 10.000 kr. så Jensen ikke noget til, og Jensen bestred, at Poulsens betaling til advokat Andersen påvirkede Jensens retsstilling. Jensen fastholdt derfor det fulde krav mod Poulsen.

Efter at ankefristen var udløbet, uden at dommen blev anket, og uden at Poulsen havde betalt til Jensen, tjekkede advokat Thorsen Poulsens betalingsevne, og fandt ud af, at Poulsen havde misligholdt en række andre betalingsforpligtelser gennem det seneste år. Thorsen skrev herefter til Poulsen og bad ham redegøre for sine muligheder for at betale domsbeløbet. Poulsen besvarede ikke denne henvendelse.

Efter aftale med Jensen indgav advokat Thorsen herefter konkursbegæring mod Poulsen for domskravet på 60.000 kr. plus renter.

3. Har advokat Thorsen haft det fornødne grundlag for at indgive konkursbegæring og i givet fald for hvilket beløb? (Svaret skal begrundes, vægtning 40 %)

1 UDDRAG AF KLAGE SKRIFT TIL LIGEBEHANDLINGSNÆVNET

2
3 Institut for Menneskerettigheder skal herved på vegne af
4 ”Klager” (anonymiseret) indklage ”Indklagede” (anonymiseret) for Ligebehandlingsnævnet

6 Påstande

7 Indklagede skal anerkende, at det var i strid med lov om forbud mod forskelsbehandling på
8 arbejdsmarkedet m.v. § 2, stk. 1, jf. § 1, stk. 3, og § 2 a, at Klager blev frataget muligheden for at
9 benytte sin førerhund til at bevæge sig rundt på arbejdspladsen.

10

11 Indklagede skal til Klager betale 325.463,76 kr., subsidiært et mindre beløb, med tillæg af
12 procesrente fra sagens indbringelse for Ligebehandlingsnævnet til betaling sker.

13

14 Sagsfremstilling

15 Sagen angår, om det er i strid med forskelsbehandlingslovens forbud mod forskelsbehandling på
16 grund af handicap og krav om rimelig tilpasning, at klager efter en rokering ikke længere måtte
17 benytte sin førerhund til at komme rundt på arbejdspladsen.

18

19 Klagers handicap

20 Klager er født i 1989 og har været blind siden 1998. Hun har været førerhundebruger i 15 år. Hun
21 har således benyttet dette hjælpemiddel igennem hele sin gymnasietid, på universitetet og i sine
22 første år på arbejdsmarkedet. Det gjorde en betydelig forskel for Klager både socialt og for hendes
23 mentale velbefindende, da hun lige inden l.g fik sin første førerhund. Klagers folkeskoletid var
24 præget af mobning, samt af at hun i høj grad var afhængig af andre. Hendes år i gymnasiet og på
25 universitetet forløb helt anderledes positivt, idet hun i kraft af førerhunden var og fremstod langt
26 mere selvhjulpen.

27

28 Ansættelse i X (Den indklagede arbejdsplads)

29 Klager var fuldtidsansat på ordinære vilkår fra marts 2017 til udgangen af august 2019 [...]
30 I den periode havde hun adgang til at benytte sin førerhund til at komme rundt på arbejdspladsen,
31 ligesom hun måtte have den ved sig i kontoret. På klagers første arbejdsdag [...] blev hendes
32 placering ændret, få timer før hun mødte ind, fordi der var dukket et problem op i forhold til
33 førerhunden i det kontor, der først var blevet udpeget til hende. [...] Nogle få måneder efter Klagers
34 ansættelse blev der ansat en medarbejder, som ikke brød sig om hunde. I 2018 fik kontoret desuden
35 en ny kontorchef, som viste sig at være hundeallergiker. Disse problemstillinger blev håndteret
36 således, at kontoret fysisk blev opdelt, så klagers førerhund befandt sig adskilt fra de medarbejdere,
37 der ikke kunne tåle eller lide hunde. Klager lærte i den forbindelse sin førerhund, at den ikke på
38 egen hånd måtte gå uden for det hjørne af kontoret, hvor hun havde sin arbejdsplads. De to
39 medarbejdere, der havde problemer med førerhunden, havde endvidere adgang til andre toilet- og
40 køkkenfaciliteter på kontorets område end dem klager benyttede [...]

41

42 Ændring af vilkårene for brug af førerhund

43 I foråret 2018 blev klager opmærksom på, at hendes arbejdsopgaver i april 2019 ville blive overført
44 til en anden afdeling (red). Foranlediget heraf skrev hun den 18. maj 2018 til HR-afdelingen og
45 fremsatte ønske om rokering. Dette ønske gentog hun ved e-mail af 24. oktober 2018. Ved begge
46 lejligheder gjorde Klager opmærksom på, at det vigtigste for hende var at rokere til et kontor, hvor

47 hun kunne have sin førerhund med. [...]

48

49 I slutningen af november 2018 træffer Indklagede beslutning om at Klager skal rokere til Kontor x
50 pr. 1. april 2019. I februar 2019 kommer det frem at en af hendes kommende kollegaer har svær
51 hundeallergi. Allergien bevirker, at kollegaen får vejtrækningsproblemer ved tilstedeværelsen af
52 hunde i samme lokale (jf. bilag) Som følge heraf bliver klager på et møde den 12. marts 2019 og ved
53 brev af 25. marts 2019 informeret om, at hun efter rokeringen [...] ikke længere må benytte
54 førerhunden til at færdes rundt på arbejdspladsen. Indklagede har besluttet, at hun alene må benytte
55 førerhunden i forbindelse med sin transport til og fra arbejde. Førerhunden skal placeres i et lokale
56 for sig selv cirka 20 meter væk fra kontorets storrums, jf. bilag. Lokalet vil blive indrettet med en
57 arbejdsplads til Klager og en personlig hjælper i tilgift til hendes arbejdsplads i storrumskontoret, så
58 hun har mulighed for at opholde sig sammen med sin førerhund i det omfang hendes
59 arbejdsopgaver tillader det. Kontorchefen betoner dog samtidig vigtigheden af, at Klager benytter
60 sin plads i storrumskontoret så meget som muligt af hensyn til en effektiv oplæring og kontorets
61 sociale fællesskab, jf. bilag. Indklagede foreslår desuden at ansætte en personlig hjælper til at bistå
62 Klager i de arbejdstimer, hvor hendes personlige assistenter [...] ikke er til rådighed. Den personlige
63 hjælpers primære funktion skal være at hjælpe Klager, herunder med at færdes rundt på
64 arbejdspladsen. Indklagede er dog åben over for, at den personlige hjælper kan få nogle bifunktioner
65 ved siden af det at hjælpe Klager, jf. bilag.

66

67 I et brev til ”arbejdspladsens ledelse” af 26. marts 2019 foreslår Klager følgende fire
68 tilpasningsmuligheder, jf. bilag:

69

- 70 1. At arbejdspladsen overvejer at gøre et eller to af sine mange kontorer ”hundevenlige”, således at de
71 holdes fri for medarbejdere, som lider af hundeallergi (og for medarbejdere, som ikke bryder sig om
72 hunde) – eventuelt på skift;
- 73 2. At Indklagede finder et andet kontor til Klager, hvor man ved at spørge sig frem, sikre at ingen har
74 noget imod førerhundens tilstedeværelse.
- 75 3. At Klager forsætter med at arbejde i Kontor [...] med de sagsområder, som er tilbage i dette kontor
76 efter den 1. april 2019.
- 77 4. At klager fysisk placeres i et andet kontor og deltager i kontor -og teammøder uden sin førerhund.

78

79 Den 28. marts 2019 besvarer vicedirektør x klagers brev af 26. marts 2019 med besked om, at
80 hendes forslag ikke har givet anledning til at ændre den trufne beslutning om rammerne for
81 førerhundens tilstedeværelse på arbejdspladsen. I brevet forholder vicedirektør [...] sig ikke til
82 Klagers fire løsningsforslag, men bemærker blot, at det fortsat er Indklagedes opfattelse, at den
83 besluttede løsning ikke stiller Klager ringere end andre i forhold til hendes adgang til at udføre og
84 udvikle sig i sit arbejde.

85

86 Den 8. april 2019 har klager den første fraværdsdag pga. sygdom. Hun bliver indkaldt til sygesamtale
87 den 23. april 2019 med henblik på udfyldelse af mulighedserklæring. Sygemeldingen skyldes
88 søvnproblemer, kvalme, mave- og hovedpine samt hukommelsesbesvær. En belastningsreaktion,
89 som var udløst af udsigten til at skulle undvære sin førerhund i arbejdstiden [...] Den 10. maj 2019
90 bliver Klager sygemeldt af egen læge frem til den 10. august 2019 med mulighed for forlængelse.

91

92 Den 21. maj 2019 sender Indklagede et brev til Klager [...], hvori det fremgår, at man fastholder
93 hendes røking hvor hun får to fysiske arbejdspladser og tre personlige assistenter og fortsat ikke
94 må benytte sin førerhund [...].

95

96 Klager opsiger sin stilling den 29. april 2019 til fratrædelse ved udgangen af august 2019[...]

97 Klager er medlem af den faglige organisation Djøf. Fra marts 2019 og i månederne derefter er Djøf
98 løbende i dialog med Indklagede angående restriktionerne i forhold til Klagers brug af førerhund og
99 de deraf følgende konsekvenser.

100

101 **Retslige synspunkter**

102

103 Indirekte forskelsbehandling på grund af handicap

104

105 Det bemærkes indledningsvist, at klager har et handicap i forskelsbehandlingslovens forstand. Som
106 blind lider hun af en langvarig, sensorisk funktionsnedsættelse, der bevirker, at hun oplever
107 forskelligartede begrænsninger i udførelsen af sit arbejde. Hun er i den forbindelse afhængig af
108 synskompenserende hjælpemidler for at kunne overkomme de barrierer, der forhindrer hende i at
109 deltage fuldt og effektivt i arbejdslivet på lige vilkår med andre.

110

111 Det gøres overordnet gældende, at Indklagede har tilsidesat forbuddet mod forskelsbehandling på
112 grund af handicap og forpligtelsen til at yde rimelig tilpasning ved at afskære Klager fra at benytte
113 sin førerhund i arbejdstiden.

114

115 Indklagedes restriktioner for så vidt angår tilstedeværelsen af hunde på arbejdspladsen må betragtes
116 som en tilsyneladende neutral betingelse, der stiller personer med synshandicap, som er
117 førerhundbrugere, ringere end andre ansatte. Det anerkendes, at disse restriktioner forfølger et
118 sagligt formål, nemlig hensynet til allergi hos andre medarbejdere.

119

120 Herefter består spørgsmålet om proportionalitet, herunder om forskelsbehandlingen kan anses for
121 nødvendig og hensigtsmæssig i lyset af de modsatrettede hensyn. Det er klagers opfattelse, at dette
122 ikke er tilfældet.

123

124 Forskelsbehandlingen gik videre end nødvendigt

125 De opstillede rammer for førerhundens tilstedeværelse på arbejdspladsen indebar, at klager alene
126 måtte benytte førerhunden til at komme til og fra arbejde. Hun måtte derimod ikke benytte den i
127 arbejdstiden for at komme frem og tilbage mellem forskellige kontorer. Indklagede ses ikke at have
128 undersøgt, om det ville være muligt at finde en løsning, hvor Klager i højere grad kunne benytte sig
129 af sin førerhund på arbejdspladsen, end hvad der følger af den besluttede ordning, som helt afskar
130 dette. Indklagede ses således ikke at have overvejet, om hensynet til medarbejdere med hundeallergi
131 kunne varetages på en måde, hvor klager fortsat kunne benytte sin førerhund i arbejdstiden, samtidig
132 med at den ikke ville befinde sig i kontorer eller mødelokaler til gene for medarbejdere med allergi.
133 Indklagede har dermed ikke overvejet, om mindre indgribende midler kunne opnå målet.

134 Det bemærkes i den forbindelse, at det er klagers opfattelse, at det var muligt for Indklagede på en
135 mindre indgribende måde at imødekomme både hensynet til hendes behov for at benytte sin

136 førerhund i arbejdstiden og hensynet til medarbejdere med hundeallergi.

137

138 Den 26. marts 2019 fremsatte Klager selv fire tilpasningsforslag, der i mindre grad ville begrænse
139 hendes adgang til at benytte førerhunden på arbejdspladsen jf. bilag. Klager var i den forbindelse
140 indstillet på at blive placeret i et hvilket som helst kontor [...]. hvis blot hun i det pågældende kontor
141 kunne benytte sin førerhund.

142

143 Indklagede har således hverken godtgjort, at benyttelse af førerhunden helt eller delvist ikke kunne
144 være tilbudt klager, eller at en sådan løsning ville være uforholdsmæssig byrdefuld.

145

146 Henset til hvor stor en arbejdsplads udgør, er det Klagers opfattelse, at X utvivlsomt kunne have
147 fundet et kontor uden medarbejdere med allergi, hvor førerhunden ville være velkommen. Det
148 bemærkes hertil, at det var muligt for Indklagede at placere Klager i et andet kontor med ganske kort
149 varsel, da hun i marts 2017 blev i [...] kontor, og at det gennem sin ansættelse [...] har været muligt for
150 hende at benytte sin førerhund i arbejdstiden, herunder at færdes rundt på arbejdspladsen, inden for
151 rammer, der sikrede, at hensynet til kollegaer med hundeallergi samtidig blev varetaget [...]

152

153 Indklagede har ikke begrundet, hvorfor det, der kunne lade sig gøre før i tiden, ikke længere var
154 muligt ved klagers rokering i foråret 2019. Det bemærkes endvidere, at der samtidig med Klager var
155 ansat en anden førerhundebrieger i en anden afdeling (red) og vedkommende måtte benytte sin
156 førerhund de fleste steder på arbejdspladsen. Det var således muligt at balancere hensynet mellem
157 førerhundebrieger og ansatte med allergi på en mindre indgribende måde end den løsning,
158 indklagede besluttede i april 2019 [...].

159

160 Det gøres på den baggrund gældende, at ved at fastholde Klagers rokering valgte Indklagede en
161 løsning, der gik videre end nødvendigt for at opnå den fornødne hensyntagen til medarbejdere med
162 allergi. Restriktionerne i forhold til Klagers s brug af førerhund kan derfor ikke anses for
163 proportionale.

164

165 [...]

166

167

OPGAVE 1 (vægtning 15 %)

Sæt kryds ved de korrekte udsagn. Der kan være *et eller flere korrekte* svar/udsagn for hvert spørgsmål. Besvarelsen af spørgsmålet skal være helt korrekt, for at tælle med som rigtig besvarelse. F.eks. tæller et ud af to krævede krydser som forkert besvarelse.

1. Ethosappel er kendetegnet ved	
a) Opbygning af eller henvisning til troværdighed	X
b) Vækkelse af publikums følelser for sagen/emnet	
c) Brug af rytme i sproget	

2. I Toulmins argumentmodel kan begrebet hjemmel defineres som	
a) Det varsel, som taleren giver for at forberede publikum på talens argumentation	
b) En foregribelse af modpartens eventuelle modargumenter	
c) En alment gældende præmis, der danner bro mellem påstand og belæg	X
d) En graduering af påstanden som fx "sandsynligvis"	

3. Hvilke(t) af nedenstående begreber er blandt retorikkens fem forarbejdningsfaser?	
a) Actio	X
b) Pathos	
c) Memoria	X
d) Inventio	X

4. Hvilke(n) af følgende er dele i den klassiske retssagsdisposition (standarddispositionen)?	
a) Logos	
b) Sagsfremstilling	X
c) Kontrast	
d) Opfordring	X
e) Belæg	

5. Hvilke(n) af følgende er kendetegn for godt mundtligt sprog frem for skriftsprog?	
a) At der er få eller ingen indskudte sætninger	X
b) At det er konkret	X
c) At det er personligt	X
d) At det bruger passive udsagnsord	

6. I elocutio-fasen forbereder man	
a) Sine argumenter	
b) Sine formuleringer	X
c) Sin fremførelse	

7. Hvilke(t) af følgende er blandt de tre faste elementer i Toulmins argumentmodel?	
a) Opfordring	
b) Påstand	X
c) Belæg	X
d) Logos-appel	

8. Hvilke(t) af følgende udsagn er korrekt(e)?	
a) Advokatens ansvarsforsikring dækker kun tab, hvis Erstatningsfonden ikke dækker	
b) Udelukkende advokater i et advokatfirma skal tegne ansvarsforsikring	
c) Forsikringssummen for en advokatansvarsforsikring skal være mindst 2,5 mio. kr.	X

9. I hvilke(t) tilfælde kan en advokat for sagsøger henvende sig direkte til sagsøgte, som er repræsenteret af advokat?	
a) Hvis det sker i god tid inden hovedforhandlingen	
b) Hvis sagsøgtes advokat har givet samtykke	X
c) Aldrig	
d) Hvis det er vigtigt og hastende for sagsøgte, at sagsøgers advokat gør det, og det ikke er muligt at få kontakt til sagsøgtes advokat	X

10. Hvilke(t) af følgende udsagn om kontakt til et vidne forud for vidneafhøringen i en civilsag er korrekt(e)?	
a) En advokat for en part må altid kontakte et vidne	X
b) En advokat for en part må kun kontakte vidner, advokaten selv har indkaldt	
c) En advokat for en part skal i visse tilfælde underrette modparten om sin kontakt til et vidne	X

11. Hvilke(t) af følgende udsagn vedrørende forligsforslag er korrekt(e)?	
--	--

a) En advokat for en part må aldrig i retten fremlægge forligsforslag vedrørende forudgående forligsforhandlinger	
b) En advokat for en part må gerne i retten fremlægge sin egen klients forligsforslag fremsat under forudgående forligsforhandlinger	X
c) En advokat for en part må gerne oplyse retten om ethvert forligsforslag, blot forligsforslaget ikke fremlægges for retten	

12. Hvilke(t) af følgende udsagn er korrekte?	
a) Advokatnævnet kan aldrig pålægge bøder på mere end 500.000 kr.	
b) Advokatnævnet kan sanktionere en advokat for at være for langsom med behandlingen af en sag for en klient	X
c) Advokatnævnets mildeste sanktion er en bøde på 10.000 kr.	

13. Hvilke(t) af følgende udsagn er korrekt(e)?	
a) Hvis en advokat ikke betaler en bøde, som Advokatnævnet ved kendelse har pålagt advokaten, kan Advokatnævnet pålægge advokaten en yderligere sanktion for manglende opfyldelse af kendelsen	X
b) En advokat kan kun pålægges en sanktion af Advokatnævnet for sin egen adfærd	
c) Det er udelukkende en advokatfuldmægtigs eget ansvar at sørge for sin uddannelse	

14. Hvilke(t) af følgende udsagn er korrekt(e)?	
a) Det er udelukkende advokater i arbejde, der skal være medlem af Advokatsamfundet	
b) En af Advokatsamfundets opgaver er at sikre, at alle advokater har en rimelig indtjening	
c) Der er en formand og 14 øvrige medlemmer af Advokatrådet	X

15. Hvilke(t) af følgende udsagn er korrekt(e)?	
a) I Advokatnævnet er advokater i mindretal	X
b) De advokatetiske regler er bindende for Advokatnævnet	
c) En advokat kan være forpligtet til at påtage sig en sag	X
d) Advokaten kan altid og til enhver tid udtræde af en sag	

OPGAVE 2 (overordnet vægtning 40 %)

SPØRGSMÅL 1 (vægtning 30%)

Linje 14-99 udgør klageskriftets sagsfremstilling. Angiv med henvisning til konkrete linjenumre 1) to passager, der appellerer til pathos, og 2) to passager, der appellerer til ethos. (Svaret skal begrundes).

Baggrund

LOGOS, ETHOS og PATHOS er retoriske begreber, der beskriver, hvordan taleren henvender sig til sine tilhørere.

- LOGOS appellerer til det logiske og rationelle i tilhørerne. Kommer ofte til udtryk ved brug af statistiske oplysninger, forkortelser, fagsprog mv. Logos er alt den kommunikation der appellerer til fornuften, både hvad indhold og form angår.
- ETHOS er appellen til aktørernes troværdighed/utroværdighed. Typisk bygger taleren sin egen troværdighed op og i visse situationer angriber taler andres troværdighed/ethos. Ethos opbygges ved a) logos (at have styr på sagen og de saglige argumenter) b) at udvise gode menneskelige egenskaber, som f.eks. interesse, sympati og forståelse for modtagerne og ved at vise at man tilhører det samme kulturelle fællesskab som modtagerne. Ethos kommer ofte til udtryk ved talerens ry, autoritet, faglige kompetence, imødekommenhed og sympati.
- PATHOS appellerer til tilhørernes følelser, indlevelsessevne og empati. Kommer ofte til udtryk ved brug af metaforer, eksempler, storytelling, leg med sproget, brug af humor, værdiladede udtryk, konkrete følelseladede billeder, brug af modsætningspar osv. Pathos kan oversættes til "at vise sagens alvor". Der er her taleren f.eks. kan stille fakta, eksempler og andet til skue, som vækker vores følelser: hast, vrede, omsorg, sympati mm.

*Minimumsbesvarelse*Pathos

Besvarelsen skal pege på mindst to steder, hvor teksten forsøger at vække læserens følelser for sagen. Mest oplagt er appel til en følelse af uretfærdighed/forargelse på grund af den behandling, som klager har modtaget, samt en følelse af sympati/medlidenhed for klager både på grund af forskelsbehandlingen på arbejdspladsen og på grund af bl.a. mobning i folkeskolen. Andre eksempler kan inddrages, hvis de er begrundede.

Eksempler på konkrete steder, hvor der appelleres med pathos:

- Linje 20-26: Beskrivelsen af hvordan folkeskoletiden var præget mobning appellerer til medlidenhed. Samtidig viser fortællingen, at klagers liv bliver langt bedre, så

snart hun får en førerhund, og teksten forsøger på den måde at forbinde positive følelser til livet med førerhund. Institut for Menneskerettigheder fortæller klagers "historie", som en gribende beretning om en person, der har haft det vanskeligt, men ved hjælp af førerhunden har opbygget et liv med arbejde og sociale relationer. Kontrasten mellem før og efter førerhunden forstærker pathosappellen. Den iboende pathos er, at arbejdspladsen nu sætter klager tilbage til en tid, fra før hun fik sin hund og dermed med risiko for sociale isolation og nedsat arbejdsevne.

- Linje 31-33: Her appelleres til en følelse af forargelse med beskrivelsen af, hvordan hendes placering blev ændret, få timer før hun mødte ind på sin første arbejdsdag.
- Linje 79-84: Her appelleres til en følelse af forargelse over, at vicedirektøren ikke engang forholder sig til de fire løsningsforslag, som klager har fremlagt, og samtidig "blot" fastholder sin opfattelse af, at den besluttede løsning ikke stiller klager ringere end andre ift. arbejdet.
- Linje 86-90: Beskrivelsen af, hvordan hun bliver syg med søvnproblemer og kvalme som belastningsreaktion som følge af tanken om at skulle undvære sin førerhund i arbejdstiden. Her appelleres til en følelse af medlidenhed og evt. en følelse af forargelse over, hvad hun er blevet udsat for.

Ethos

Besvarelse skal pege på mindst to steder, hvor der appelleres med ethos. Det kan være enten, hvor enten i) klagers ethos forsøges styrket, eller ii) hvor indklagedes ethos bliver angrebet. Besvarelsen kan indeholde to eksempler på i) eller på ii), og ikke nødvendigvis et af hvert.

Eksempler på i) konkrete steder, hvor klagers ethos forsøges styrket:

- Linje 29: Hun arbejder fuldtid på ordinære vilkår. Dvs. på trods af sit synshandicap har fuldt ud kunnet varetage sine arbejdsopgaver, som alle andre. Det fremstiller klager som arbejdsom og ikke villig til at benytte sit synshandicap som årsag til at arbejde mindre eller på lempeligere vilkår.
- Linje 37-38: Hun har styr på sin hund (lærte den at blive på sin plads). Det viser klager som ansvarlig, hensynsfuld og villig til at gøre det nødvendige for at kunne bruge sin førerhund på arbejdspladsen.
- Linje 43-47: Heraf beskrives det, hvordan klager to gange har fremsat ønske om at rokere. Første gang sker næsten et år før, at hendes arbejdsopgaver blev flyttet. Det tegner et billede af klager som konstruktiv og proaktiv, fordi hun er opsat på at finde en løsning i god tid.
- Linje 67-77: Klager er fleksibel, kompromissøgende, konstruktiv og løsningsorienteret. Hun foreslår fx en lang række muligheder, hvor det vil kunne lade sig gøre, at hun fortsat har sin førerhund, samtidig med at der bliver taget hensyn til andre ansattes allergier.

I forhold til ii) angreb på indklagedes ethos vil det være et rigtigt svar, hvis besvarelsen nævner et hvilket som helst af de kritikpunkter af arbejdsgiver, som Institut for Menneskerettigheder fremsætter i klageskriftet. Eksempelvis:

- Linje 31-33: Det er et ethos-angreb, at klagers arbejdsplads blev flyttet, få timer før hun møder ind. Det viser en arbejdsplads, der ikke har styr på, hvad der skal til for at have medarbejdere med førerhund eller ikke prioriterer at skabe forhold, der gør det muligt at tage hensyn til deres ansatte med synshandicap.
- Linje 43-47: Heraf beskrives det, hvordan klager to gange har fremsat ønske om at rokere. Der træffes først en beslutning efter anden gang, og det antyder, at indklagede ikke tager hendes henvendelse alvorligt.
- Linje 81-84: Den indklagede part forholder sig ikke til klagers mange løsningsforslag. Dette giver et billede af en part, der grundlæggende ikke gør sig anstrengelser for at tilpasse arbejdspladsen, så den kan leve op til sit ansvar og dermed undgå diskrimination. Samtidig fastholder indklagede "blot" sin opfattelse af, hvordan deres løsning stiller klager. Det giver billedet af en part, der ikke ønsker en ligeværdig dialog, men i højere grad at gennemtrumfe sin egen opfattelse.

Flere af eksemplerne på pathos og ethos ovenfor er overlappende, og det samme tekststykke kan derfor i besvarelsen tjene som eksempel på ethos eller pathos eller begge dele på én gang. Det er dog væsentligt, at der i besvarelsen formås at sondre mellem begreberne, og at det af besvarelsen kan udledes forståelse af begreberne, og at besvarelsen indeholder en forklaring/begrundelse for, hvorfor og hvordan de eksempler, der angives, er udtryk for henholdsvis ethos og pathos.

Den gode besvarelse

Den gode besvarelse påpeger, at ethosangreb på indklagede samtidig indeholder en pathosappel i forhold til sagen. Den indklagedes manglende hensyntagen til klager, vækker en omsorg og følelse af uretfærdighed. Derfor rummer en kritik af indklagede også en indbygget pathos.

SPØRGSMÅL 2 (vægtning 25%)

Giv en karakteristik af sproget fra linje 19-26 med fokus på mundtlige- og skriftsproglige karakteristika. (Svaret skal begrundes)

Minimumsbesvarelse

Der er både mundtlige og skriftsproglige træk i afsnittet, som alle kan være korrekte at påpege. Besvarelsen skal påpege flere af nedenstående eksempler:

Følgende kan betegnes som mundtlige træk:

- Flere korte sætninger, fx "Hun har været førerhundebriker i 15 år."
- Præget af hovedsætninger (også kaldet helsætninger), hvor subjekt/aktøren kommer tidligt i sætningen, fx "Klager er født i 1989 og har været blind siden 1998."
- Generelt simpel sætningsstruktur med få eller ingen indskudte sætninger.
- Aktive fremfor passive sætninger. Teksten bruger fx den aktive form "Hun har således benyttet dette hjælpemiddel" i stedet for den passive form "Dette hjælpemiddel er blevet benyttet af hende".
- Sproget er personligt. Personen (klager) er tydeligt repræsenteret i afsnittet.
- Sproget er fokuseret fremfor nuanceret. Afsnittet har ét tydeligt og meget dominerende fokus på én pointe, nemlig at klagers liv er bedre, når hun har sin førerhund. Fokus er et kardinalpunkt blandt mundtlighedstrækkene.

Følgende kan betegnes som skriftlige træk:

- Abstrakte og begrebslige ordvalg, fx "Hjælpemiddel" i stedet for førerhund, "Mentale velbefindende".
- Skriftlige ordvalg, fx "i kraft af", "fremstod langt mere selvhjulpen", "Idet", "dette", "således" og "samt".
- En enkelt formulering med verbalsubstantiv (mobning): "Klagers folkeskoletid var præget af mobning" i stedet for "Klager blev mobbet i folkeskolen."

Den gode besvarelse

Den gode besvarelse nævner derudover, at linje 19-26 er bygget over en kontrast, som er et centralt mundtlighedstræk:

Uden førerhund:

Blev mobbet

Socialt hæmmet

Dårlig for hendes mentale velbefindende

Afhængig af andre

Kan ikke passe et arbejde

Med førerhund:

Mobning holder op

Socialt velfungerende

Godt for hendes mentale velbefindende

Selvhjulpen

Kan passe et arbejde

SPØRGSMÅL 3 (vægtning 25%)

I afsnittet ”Retslige synspunkter” linje 101-165 argumenteres der for, at der er sket forskelsbehandling. Udvalg to argumenter i afsnittet og opstil de to argumenter i Toulmins argumentmodel. Brug kun Toulmins faste elementer: påstand, belæg og hjemmel.

Baggrund

Stephen Toulmin har opstillet en argumentmodel med tre obligatoriske dele og tre frie, men ofte forekommende dele. De tre obligatoriske dele – som er relevante for spørgsmålet – er:

- Påstand: Det udsagn, som afsender søger modtagers tilslutning til. Dette skal ikke forveksles med den juridiske påstand. Påstanden i Toulmins argumentmodel kan meget vel være en del af et anbringende, dersom anbringendet indeholder et synspunkt, advokaten søger rettens accept af ved hjælp af begrundelser. Således er der i en retslig argumentation en lang række ”retoriske påstande” ud over de principale og subsidiære.
- Belæg: Den information, som advokaten fremsætter som direkte støtte for påstanden. Indholdet af belægget skal umiddelbart være mere acceptabelt for modtageren end indholdet af påstanden. Belæg findes ved at spørge: Hvad bygger advokaten sin påstand på?
- Hjemmel: Hjemmel autoriserer, at retten kan acceptere påstanden på baggrund af det fremførte belæg. Hjemmel må i denne henseende ikke forveksles med lovhjemmel. Hjemmel i Toulmins argumentmodel er en alment gældende præmis, et generelt synspunkt, der deles af afsender og modtager. Deler afsender og modtager ikke argumentets hjemmelsgrundlag, vil argumentet ikke fungere overbevisende i situationen, og afsender lykkes ikke med at opnå tilslutning til sin påstand. Hjemmel er ofte implicit og udtales kun, hvis ikke modtageren umiddelbart forstår hjemlen.

Minimumsbesvarelse

Besvarelsen skal demonstrere forståelse og anvendelse af Toulmins argumentmodel ved at udvælge to argumenter fra afsnittet og indsætte dem korrekt i modellen.

Pointen er, at det ikke lader sig gøre at opstille alle argumenter.

Hvad der er belæg i det ene argument, kan være påstand det næste. Fx er det en påstand, at forskelsbehandlingen gik videre end nødvendig fordi (belæg) hensynet til hundeallergi kunne have været løst på en mindre indgribende måde end at forbyde hunden på arbejdspladsen. Dette belæg er samtidig påstand i et nyt argument: Hensynet til

hundeallergikere kunne have været løst på en mindre indgribende måde end at forbyde hunden på arbejdspladsen. Dette underbygges med (belæg): Indklagede kunne løse det for en anden førerhundebriker. Med dertil hørende hjemmel: Kunne man (indklagede) løse det for én, kunne indklagede også løse det for klager.

Besvarelsen er korrekt, hvis den opstiller en påstand indeholdende en pointe/budskab/antagelse, med dertil hørende belæg, der direkte underbygger påstanden og en hjemmel som en implicit norm, værdi eller meningsfuld grundsætning, der bygger bro mellem påstand og belæg.

Man finder ofte hjemlen ved at benytte det lille ord "idet".

Det er en fejl, hvis belægget ikke underbygger påstanden. Det er også en fejl, hvis hjemlen ikke relaterer til påstand og belægget.

Eksempler på nogle af argumenterne med påstand, belæg og hjemmel:

Påstand: Klager har brug for synskompenserende hjælpemidler for at passe sit arbejde

Belæg: Hun er blind

Hjemmel: Når man er blind, har man brug for hjælpemidler for at kunne passe sit arbejde.

Påstand: Indklagede har tilsidesat forbuddet mod forskelsbehandling på grund af handicap og forpligtelsen til at yde rimelig tilpasning

Belæg: Indklagede har afskåret klager fra at benytte sin førerhund i arbejdstiden

Hjemmel: Hvis man afskærer en blind fra at bruge sin førerhund, så tilsidesætter man forbuddet mod forskelsbehandling på grund af handicap og forpligtelsen til at yde rimelig tilpasning.

Påstand: Arbejdspladsen har pligt til at yde rimelig tilpasning til borgere med synshandicap

Belæg: Det følger af lov om forskelsbehandling

Hjemmel: En arbejdsgiver har pligt til at gøre det, der står i lov om forskelsbehandling.

Påstand: Indklagede har tilsidesat sin pligt til rimelig tilpasning

Belæg: De har afskåret klager fra at benytte sin førerhund i arbejdstiden

Hjemmel: Når man afskærer en blind ansat fra at bruge sin førerhund, tilsidesætter man sin pligt til rimelig tilpasning.

Påstand: Forskelsbehandlingen gik videre end nødvendig.

Belæg: Problemet kunne have været løst på en mindre indgribende måde

Hjemmel: Hvis man kunne have løst et problem på en mindre indgribende måde, er det tegn på, at man er gået videre, end det var nødvendigt.

Påstand: Arbejdspladsen kunne have fundet et kontor uden medarbejdere med allergi

Belæg: Det er en stor arbejdsplads

Hjemmel: På store arbejdspladser er der sandsynligvis kontorer uden medarbejdere med hundeallergi.

Påstand: Det burde have været muligt at finde et nyt kontor til hende, hvor hunden var velkommen

Belæg: For to år siden var det muligt at finde et nyt kontor til hende med kort varsel, hvor førerhunden var velkommen

Hjemmel: Hvis det med kort varsel var mulig for 2 år siden, vil det også være muligt i dag.

Påstand: Det er uproportionelt at forbyde hende at benytte sin førerhund i arbejdstiden.

Belæg: Der fandtes muligheder for, at hun kunne have beholdt sin førerhund

Hjemmel: Det er uproportionelt at forbyde en blind at bruge sin førerhund, hvis det ikke er nødvendigt.

Påstand: Indklagede kunne have løst problemet uden at forbyde førerhunden

Belæg: Indklagede var i stand til at løse det for en anden førerhundebrieger.

Hjemmel: Hvis et problem kan for én synshandicappet, kan det også løses for en anden synshandicappet med tilsvarende problem.

Påstand: Indklagede har gjort sig skyldig i forskelsbehandling

Belæg: Indklagede har frataget klager muligheden for at have sin førerhund med på arbejde.

Hjemmel: Hvis en blind ikke må have sin førerhund med på arbejde, er de stillet ringere end ansætte uden handicap og bliver dermed forskelsbehandlet.

Man kan opsætte Toulmins argumentmodel på flere måder. Det er ikke afgørende, at eksaminanden formulerer påstande, belæg og hjemler med nøjagtig samme ordlyd som ovenfor. Det er tilstrækkeligt, hvis besvarelsen applicerer modellen korrekt på afsnittets indhold, så der demonstreres forståelse for anvendelse af modellen på to argumenter.

SPØRGSMÅL 4 (vægtning 20%)

Giv på baggrund af dine besvarelser af spørgsmål 1-3 en vurdering (maks. 10 linjer) af klageskriftets retoriske hensigtsmæssighed. (Svaret skal begrundes)

Minimumsbesvarelse

Besvarelsen skal indeholde en begrundelse for vurdering af tekstens retoriske hensigtsmæssighed.

Besvarelsen skal inddrage flere af følgende emner som belæg for sin vurdering:

- Hvordan teksten bruger appelformerne ethos og pathos. Her kan det fx pointeres, at teksten kommer omkring alle tre appelformer, hvilket som udgangspunkt er en styrke. Det kan vurderes, hvorvidt graden af emotionel appel (ethos og pathos) er passende ift. den givne sag.
- Hvorvidt tekstens grad af mundtlighed vs. skriftlighed er passende. Her kan det fx pointeres, der i teksten findes både skriftsproglige og mundtlige træk. Det kan vurderes som en passende balance, fordi der på den ene side er tale om en skriftlig tekst, der skal læses og ikke høres af modtageren. På den anden side bidrager de mundtlige træk med pathos og gør teksten klar, letlæselig og letforståelig.
- Hvorvidt argumenterne hænger sammen og hviler på et fornuftigt hjemmelsgrundlag. Her kan det vurderes, at det er nemt at formulere hjemler, der danner bro imellem påstand og belæg, og at disse hjemler formentlig vil blive accepteret af publikum.

Der er dermed grund til at give en positiv vurdering af klageskriftets retoriske hensigtsmæssighed.

Besvarelsen kan dog vurdere klageskriftets retoriske hensigtsmæssighed negativt, hvis en mere negativ vurdering begrundes med teorierne fra spørgsmål 1-3. Det afgørende er argumentationen, hvis betingelserne for vurderingen i øvrigt er opfyldt.

Den gode besvarelse

Den gode besvarelse fremhæver, at der kan være forbedringspotentialer i forhold til klageskriftets retoriske hensigtsmæssighed, fx kan argumenterne stilles skarpere op, og passager i argumentationsdelen, der er abstrakte, vil kunne gøres mere konkrete. Det afgørende er, at besvarelsen drøfter, at der er elementer, der taler for positiv henholdsvis negativ retorisk hensigtsmæssighed.

OPGAVE 3 (overordnet vægtning 45 %)

SPØRGSMÅL 1 (vægtning 20 %)

Har advokat Andersen optrådt i overensstemmelse med reglerne om god advokatskik? (svaret skal begrundes)

Minimumsbesvarelse

Besvarelsen skal behandle følgende problemstillinger: i) påtagelse af hvervet og ii) ytringer.

Ad i) advokat Andersens påtagelse af hvervet

Uddrag af AER:

Art. 4: En advokat må alene påtage sig en sag for en klient efter direkte anmodning fra klienten, fra en anden advokat på klientens vegne eller efter anmodning fra en offentlig myndighed eller andet kompetent organ

Advokat Andersen påtog sig at skrive til Poulsen på baggrund af Jens Jensens søn, Jespers anmodning herom. Træet, som Poulsen fældede, stod på Jens Jensens grund, og det er derfor Jens Jensen, som skal betragtes som klient.

Advokat Andersen har handlet i strid med god advokatskik ved at påtage sig sagen mod Poulsen, idet han ikke har fået en direkte anmodning fra Jens Jensen herom.

Ad ii) advokat Andersens ytringer over for Poulsen

Uddrag af AER:

Art. 41: En advokat må ikke ved udførelse af en sag gå videre, end berettigede hensyn til varetagelse af klientens interesser tilsiger.

Stk. 2. *Advokaten må ikke foretage unødige retsskridt eller søge klientens interesser fremmet på utilbørlig måde.*

Ved henvendelsen til Poulsen anvendte advokat Andersen udtrykket ”sygeligt” om Poulsen og anførte desuden, at ”det ville måske være en god idé, at du underkastede dig behandling”.

Advokat Andersens ytringer indeholder reelt en påstand om, at Poulsen har en behandlingskrævende psykisk sygdom. De er desuden ikke en del af argumentationen på vegne af klienten, og de er på ingen måde begrundede af hensyn til klienten.

Besvarelsen skal derfor konkluderes, at advokat Andersen har handlet i strid med god advokatskik i forbindelse med sine ytringer over for Poulsen.

Den gode besvarelse

Den gode besvarelse kan nævne, at advokat Andersen i henvendelsen kunne have opfordret Poulsen til at søge advokatbistand.

SPØRGSMÅL 2 (vægtning 40 %)

Har advokat Andersen ved sin adfærd overtrådt god advokatskik? (svaret skal begrundes)

Minimumsbesvarelse

Besvarelsen skal behandle følgende problemstillinger: i) trussel om politianmeldelse, ii) trussel om konkursbegæring og iii) trussel om at fælde et træ, herunder om truslen blev fremsat som led i advokatvirksomhed.

Det er ikke afgørende, om der i besvarelsen vurderes, hvilken sanktion der ville kunne blive tale om, men om der er tale om en overtrædelse af god advokatskik.

Ad 1) trussel om politianmeldelse

Det fremgår af praksis (fx Københavns byrets dom af 10. maj 2010) om berettiget varetagelse af klientinteresser i forbindelse med indgivelse af politianmeldelse, at det er i strid med god advokatskik, hvis ikke der er rimelig formodning om, at der er begået en strafbar handling.

Advokat Andersen truer Poulsen med at indgive politianmeldelse for Poulsens fældning af Jensens træ. Fældningen af Jensens træ er efter det oplyste sket uden, at Jensen har været involveret, endsige givet tilladelse. Der er derfor en rimelig formodning om, at Poulsen har begået hærværk og dermed overtrådt straffelovens § 291 i forbindelse med træfældningen. Det er ikke afgørende, om besvarelsen redegør specifikt for hjemlen i straffeloven eller gerningsindholdet.

Advokat Andersens trussel om indgivelse af politianmeldelse er derfor udtryk for berettiget varetagelse af klientens interesser. Advokatnævnet kan herefter forventes at frifinde Andersen for trussel om politianmeldelse. Adfærden er ikke i strid med god advokatskik.

Ad ii) trussel om konkursbegæring

Advokat Andersen truer Poulsen med en konkursbegæring.

Det fremgår af praksis, at en advokat skal foretage fornødne undersøgelser af, om konkursbetingelserne, herunder insolvensbetingelsen, er opfyldte, før konkursbegæring indgives eller der trues hermed (se fx U 2014.2974 V og Østre Landsrets dom af 23. november 1995).

Opgaveteksten er tavs på dette punkt, og det skal herefter lægges til grund, at Andersen ikke har foretaget sådanne undersøgelser forud for fremsættelse af truslen. Advokat Andersens trussel er herefter misbrug af konkursinstituttet, og dermed i strid med god advokatskik. Advokatnævnet kan derfor forventes at pålægge advokat Andersen en sanktion for fremsættelse af truslen om konkursbegæring. Adfærden er i strid med god advokatskik.

Ad iii) Andersens trussel om at fælde et af Poulsens træer

Besvarelsen skal indeholde overvejelser om, hvorvidt Andersens trussel om fældning af Poulsens træ er advokatvirksomhed og dermed omfattet af retsplejelovens § 126, stk. 1, eller om truslen falder uden for begrebet advokatvirksomhed. Det taler for § 126, stk. 1, at truslen fremsættes i forbindelse med advokat Andersens behandling af sagen for Jensen, og at truslen er en respons på Poulsens fældning af Jensens træ. Handlingens art taler omvendt imod, at forholdet er omfattet af § 126, stk. 1.

Det bør konkluderes, at der er tale om forhold som led i advokatvirksomhed – om end atypisk, og at advokat Andersens trussel derfor skal behandles efter § 126, stk. 1.

Advokat Andersens trussel om fældning af Poulsens træ er et angreb mod Poulsen og ikke krævet som led i hans behandling af klientens sag. Advokatnævnet må forventes at sanktionere denne adfærd. Adfærden er i strid med god advokatskik.

Den gode besvarelse

Den gode besvarelse kan fremhæve, at advokat Andersen nu har fået en direkte henvendelse fra Jensen til at fortsætte med sagen.

Ligeledes kan den gode besvarelse nævne, at advokat Andersens trussel om fældning af Poulsens træ ikke kan være omfattet af § 126, stk. 4, da forholdet ikke kan betragtes som forretningsforhold eller andre forhold af økonomisk art.

Den gode besvarelse kan også nævne, at der foreligger en flerhed af tilsidesættelser af god advokatskik, og det kan derfor forventes, at Advokatnævnet i overensstemmelse med sædvanlig fremgangsmåde vil kumulere sanktionerne for de enkelte overtrædelser.

SPØRGSMÅL 3 (vægtning 40 %)

Har advokat Thorsen haft det fornødne grundlag for at indgive konkursbegæring og i givet fald for hvilket beløb? (svaret skal begrundes)

Minimumsbesvarelse

Besvarelsen skal drøfte, om Jensens krav kan danne grundlag for konkursbegæringen.

Praksis (fx U 2014.2974 V) tilsiger, at en advokat skal foretage fornødne undersøgelser af, om konkursbetingelserne, herunder betingelsen om kravets fornødne klarhed og insolvensbetingelsen er opfyldte, før konkursbegæring indgives.

Selve kravet på i alt 60.000 kr. inkl. sagsomkostninger er fastslået ved endelig dom, så det har i sig selv den fornødne klarhed.

Spørgsmålet er imidlertid, om der foreligger betaling/indsigelse, der gør konkursbegæringen uberettiget.

Poulsen fremkommer med to indsigelser:

1. Krav på 50.000 kr., som Poulsen mener at have mod Jensen, idet Jensen ikke har betalt for en maskine, som han har overtaget fra Poulsen. Jensen påstår, at maskinen var en foræring fra Poulsen. Jensen bestrider altså ikke at have overtaget maskinen, men at han skal betale for den. Der er ikke strid om værdien af maskinen, og det vil være usædvanligt/have en formodning mod sig, hvis der mellem naboer gives en så stor foræring. Der er herefter uklarhed om det krav, der lå til grund for konkursbegæringen for så vidt angår de 50.000 kr.

2. De resterende 10.000 kr. har advokat Andersen efter det oplyste modtaget, uden Jensen har været involveret. Dermed har Andersen ikke på forhånd indhentet en oppebørselsfuldmagt. Poulsen kan således ikke betale med frigørende virkning til advokat Andersen. Da det endvidere kan udledes af opgaveteksten, at Jensen afviser, at beløbet skal betragtes som betalt, kan Poulsen ikke modregne med dette beløb. Poulsen kan derfor ikke gøre denne indsigelse gældende.

Samlet set kan konkursbegæringen bygge på 10.000 kr. (dvs. 60.000 kr. – 50.000 kr.)

Det fremgår af opgaveteksten, at advokat Thorsen tjekkede Poulsens betalingsevne, og fandt ud af, at Poulsen havde misligholdt en række andre betalingsforpligtelser gennem det

seneste år. Herved har Thorsen foretaget de fornødne undersøgelser. Desuden fik Thorsen ikke svar på sin anmodning til Poulsen om at redegøre for sine muligheder for at betale domsbeløbet. Besvarelsen skal på den baggrund konkludere, at advokat Thorsen er berettiget til at betragte insolvensbetingelsen for værende opfyldt.

Besvarelsen skal samlet konkludere, at der har været fornødent grundlag for at indgive konkursbegæring.

Den gode besvarelse

Den gode besvarelse indeholder betragtninger om proportionalitet i forhold til spørgsmålet, om der bør indgives konkursbegæring på grundlag af en gæld på kun 10.000 kr. På den ene side er beløbet ikke i sig selv uanseelig, men sammenholdt med de værdier, der kan indgå i et konkursbo, fremstår beløbet lille. Diskussionen og ikke konklusionen er afgørende.